

Handleplan for læsning og skrivning

1. og 2. klasse

Læsning:

Eleverne skal arbejde med at:

- anvende bogstavernes navn, form og lyd, og de skal præsenteres for forskellige afkodningsstrategier som lydstavning, stavelsesdeling og ordbilleder
- læse lette tekster med stigende hastighed
- læse tekster med almindeligt brugte ord
- læse trykte og elektroniske tekster
- bruge enkle læseforståelsesstrategier som at kunne forudsige tekstens indhold ud fra overskrift og illustrationer, stille spørgsmål til teksten og genfortælle tekstens indhold
- læse sprogligt udfordrende tekster
- læse forskellige typer af tekster
- formidle forståelse af det læste, fx gennem illustration, fortælling og skrivning
- søge forklaringer på ord og vendinger, de ikke umiddelbart forstår i trykte og digitale tekster
- læse enkle tekster højt for hinanden og for læreren
- finde bøger og andre tekster til egen læsning
- læse dagligt for at opnå god læserutine
- forstå, hvad de lærer af at læse
- anvende computeren som støtte i læsningen
- iagttage forskelle og ligheder imellem ord og enkle sætninger på dansk, norsk og svensk.

Skrivning:

Eleverne skal arbejde med at:

- udvikle deres aktive ordforråd
- skrive fiktive og ikke fiktive tekster ud fra fantasi, oplevelser og erfaringer
- bruge læseerfaringer i deres egen skrivning
- bruge skrivning som et redskab i hverdagen til at fastholde tanker og ideer
- stave almindelige og lydrette ord i egne tekster og efterhånden anvende enkle staveregler til ikke-lydrette ord
- håndskrive små og store bogstaver i rigtig form med funktionelt greb, skrivestilling og -bevægelser
- skrive små og store bogstaver på computer
- foretage enkel informationssøgning i digitale medier
- kommunikere enkelt via forskellige elektroniske medier
- anvende tekstbehandling og kunne orientere sig på skærmsider

3. og 4. klasse

Læsning:

Eleverne skal arbejde med at:

- automatisere læsningen og gradvis øge læsehastigheden
- udvikle ordforråd gennem læsning af sprogligt udfordrende tekster
- læse trykte og elektroniske tekster
- videreudvikle læseforståelsesstrategier til at strukturere det læste ved brug af fx nøgleord, noter og begrebskort og forholde sig spørgende til det læste
- læse forskellige genrer og blive bevidste om karakteristiske træk og blandingsformer
- benytte forskellige læseteknikker som punktlæsning, skimming og nærlæsning
- udtrykke forståelse af det læste, fx gennem illustration, fortælling og i forskellige skriftlige genrer
- søge forklaringer på ord og vendinger
- forberede og gennemføre oplæsning for andre
- finde bøger og andre tekster til egen læsning
- læse dagligt for at opnå god læserutine
- være bevidste om egen forståelse af det læste
- anvende computeren til støtte i læseindlæringen og orientere sig på websider
- læse lette norske og svenske tekster

Skrivning:

Eleverne skal arbejde med at:

- eksperimentere med ordforråd, genrer, litterære virkemidler og komposition
- skrive egne og fælles fiktions- og sagtekster
- bruge læseerfaringer i deres egen skrivning
- bruge skrivning som et redskab i hverdagen til at fastholde tanker og ideer
- indsamle stof i trykte og elektroniske medier før skrivning
- kende forskellige skrivestrategier (fx hurtigskrivning, tankekort og brainstorm) som afsæt for mundtlige og skriftlige forløb
- stave med større og større korrekthed i egne tekster, herunder almindelige ord, samt anvende lydregler og verbers og substantivers bøjningsformer
- anvende punktum, afsnit og replikgengivelse i egne tekster
- skrive en sammenbundet og funktionel håndskrift med øje for skriftens form, binding og hældning
- anvende stavekontrol og ordforslagsprogrammer med oplæsningsmulighed og udvikle egne ordlister
- bruge ordbøger – trykte og elektroniske
- skrive på computer med hensigtsmæssig skriveteknik
- bruge computeren til redigering af egne tekster
- foretage enkel informationssøgning i digitale medier
- kommunikere via forskellige elektroniske medier
- layoute egne tekster med enkle grafiske udtryk

5. og 6. klasse

Læsning:

Eleverne skal arbejde med at:

- udvikle deres læsefærdigheder
- øge deres læsehastighed – med bevidsthed om læseformål og teksttype
- udvikle ordforråd gennem læsning af sprogligt varierede og udfordrende tekster
- læse trykte og elektroniske tekster
- benytte forskellige læseforståelsesstrategier som at stille sig spørgsmål undervejs i læsningen, opsummere tekstindholdet med egne ord, sammenligne det nye, man møder i teksten med allerede kendt information og anvende forskellige visualiseringsteknikker som ord- og begrebskort
- vælge læsemåde ud fra bevidsthed om forskellige genrer
- blive fortrolige med varierede læseteknikker (oversigtslæse, nærlæse og punktlæse) afhængigt af læseformål og genre
- udtrykke forståelse af det læste, fx gennem illustration, fortælling og i forskellige skriftlige genrer
- søge forklaringer på ord, begreber og vendinger
- forberede og gennemføre oplæsning for andre
- søge bøger og andre tekster til egen læsning og opgaveløsning
- udvikle god læsekultur og forholde sig til udbyttet af egen læsning
- anvende computeren til støtte for læsning og orientere sig på websider
- læse enkle norske og svenske tekster i forskellige genrer.

Skrivning:

Eleverne skal arbejde med at

- skrive selvstændigt og varieret med et udviklet ordforråd i forskellige genrer
- forstå sammenhængen mellem situation, formål og tekst
- bruge læseerfaringer i deres egen skrivning
- bruge skrivning som et redskab i hverdagen til at fastholde tanker og idéer og disponere tekster
- indsamle og udvælge stof i trykte og elektroniske medier før skrivning
- kende og bruge forskellige skrivestrategier (fx hurtigskrivning, tankekort og brainstorm) som afsæt for mundtlige og skriftlige forløb
- give respons på andres tekster og bearbejde tekster ud fra modtaget respons
- stave korrekt i egne tekster, samt kunne redegøre for lydregler og forskellige ordklassers bøjningsformer
- anvende periodeadskillelse (punktum og andre fuldpausetegn) og kommatering
- skrive en funktionel sammenbundet håndskrift med øje for skriftens form, binding og hældning
- anvende stavekontrol og ordforslagsprogrammer med oplæsningsmulighed og udvikle egne ordlister
- bruge ordbøger – trykte og elektroniske
- skrive på computer med hensigtsmæssig skriveteknik og bruge computeren til redigering af egne tekster samt layoute egne tekster med enkle grafiske udtryk.
- foretage informationssøgning i digitale medier og kommunikere via forskellige elektroniske medier med bevidsthed om afsenders og modtagers ansvar

7. – 9. klasse

Læsning:

Eleverne skal arbejde med at:

- udvikle og vedligeholde læsefærdigheder
- øge og afpasse deres læsehastighed efter læseformål og teksttype
- udvikle deres ordforråd gennem læsning af sprogligt varierede tekster og læse trykte og elektroniske tekster
- benytte forskellige læseforståelsesstrategier og vælge læsemåde ud fra bevidsthed om forskellige genrer
- anvende varierede læseteknikker (oversigtslæse, nærlæse og punktlæse) afhængigt af læseformål og genre
- udtrykke forståelse af det læste, fx gennem illustration, fortælling og i forskellige skriftlige genrer
- undersøge og anvende forklaringer på ord, begreber og vendinger
- forberede og gennemføre oplæsning for andre
- søge bøger og andre tekster til læsning, projekter og opgaveløsning
- holde læsekulturen ved lige
- vurdere eget udbytte af det læste
- forstå, bruge og bedømme forskellige kilder på en hensigtsmæssig måde
- anvende computeren til støtte for læsning og orientere sig på websider og anvende digitale bøger og lydbøger
- undersøge ligheder og forskelle i udtale, betydning og stavning i dansk, norsk og svensk.

Skrivning:

Eleverne skal arbejde med at

- skrive selvstændigt og varieret med sproglig fantasi, variation, præcision og korrekthed i forskellige fiktive og ikke-fiktive genrer
- skrive med bevidsthed om sammenhæng mellem situation, formål og tekst
- bruge læseerfaringer i deres egen skrivning og bruge skrivning som et redskab i hverdagen til at fastholde tanker og ideer
- disponere tekster afpasset efter genre
- indsamle og udvælge stof i såvel trykte som elektroniske medier og disponere indholdet med bevidsthed om kommunikationen
- anvende forskellige skrivestrategier (fx hurtigskrivning, tankekort og brainstorm) som afsæt for mundtlige og skriftlige forløb
- vurdere og bearbejde egne og andres tekster – i forhold til indhold og udformning
- stave korrekt og anvende korrekt tegnsætning i egne tekster
- skrive læseligt, tydeligt og hurtigt – med en personlig håndskrift
- anvende stavekontrol og relevante hjælpemidler og programmer på computer
- bruge ordbøger – trykte og elektroniske
- skrive hurtigt og hensigtsmæssigt på computer
- foretage kritisk informationssøgning i digitale medier
- kommunikere via forskellige elektroniske medier med bevidsthed om afsenders og modtagers ansvar
- layoute egne tekster med relevante illustrationer og grafiske udtryk.